

Pris 50 Øre.

Døds- Kampnen

1932 2719

NYT NORDISK FORLAG :: ARNOLD BUSCK
KØBENHAVN

VERDENSKRIGEN 1914-18

8

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020960494

1214

DØDSKAMPEN

AF *F.*

NYT NORDISK FORLAG :: ARNOLD BUSCK
KØBENHAVN 1932

INDHOLDSFORTEGNELSE

Paa Raadhuspladsen	3
Danmark og Verdensfreden	8
Forsvarsvalget	14
Verdensfred og Vagtværn	19
Dagen kom	25
Den anden Verdenskrig	31
I den aabne By	33
Luftangreb	39
Oprørsforsøg	42
Dødsdommen	45

PAA RAADHUSPLADSEN

Det var en Sommereftermiddag paa Raadhuspladsen i København.

Dagen var varm og stille. Foran Fortovskafeerne sad glade Mennesker, der betragtede Færdselen. En Afdeling Spejdere kom forbi med Musik. Raadhusuret slog seks, og Turisterne standsede og lyttede til Klokkespillet.

Paa B.T.s Hjørne og i Politikens Vindu blev der netop slaaet Plakater op. Teksten var den samme. „Modrevolution i Rusland! En Bondehær er paa Vej mod Moskva!“

Folk stirrede paa Plakaterne. Mange sagde: Saa er Bolschevikerne altsaa færdige! Men en ung Mand, der stod i en Klynge, sagde højt: „Kapitalisterne er der straks, naar der er noget med Russerne. Den Historie om Modrevolution har vi hørt mange Gange“.

En Arbejder sagde: „For min Skyld maa de gerne lukke det Statsslaveri med det samme! Jeg er godt tilfreds med det gamle Socialdemokrati.“

„Det kan jeg give Dem Ret i,“ sagde en Herre. „Ja, det er ikke fordi, jeg er Socialist . . .“

„Nej, det kan man nok se paa Dem med *den Mave!*“ sagde den unge Mand.

„Saa . . saa!“ sagde Arbejderen. „De behøver vel ikke at vælte Dem ind paa Folk, fordi man tillader sig at have en anden Mening. De ser ikke ud til at have set ret meget af Verden endnu!“

„De kan nok høre, at den unge Mand er Kommunist!“ sagde Herren. De Folk har det med at se rødt.“

„Og I andre med at se sort,“ sagde den unge Mand, „i hvert Fald naar det drejer sig om Rusland. Man hører aldrig andet, end at nu er Sovjet snart færdig. Javel... men det bliver med at forberede Verdensrevolutionen!“

„Ja, *der* har vi det!“ sagde Herren. „Den Dag det rigtigt kniber i Rusland, vil de bruge det gamle Trick at dirigere Folkets Harmen mod en eller anden Fjende, de opfinder.“

„Det er netop, hvad jeg selv har tænkt mig“, sagde Arbejderen. „Men hvad kommer det os ved? Det maa Polen og Finland om. Det er jo dem, der ligger nærmest.“

„Hør nu“, sagde Herren, „De har oplevet Verdenskrigen. De ved altsaa, hvor lidt det har at betyde, om man ligger nogle hundrede Mil fra Urocentret. I gamle Dage sagde man, at ingen havde Fred længere, end Naboer vil... nu kan man sige, at ingen har Fred længere end Verden vil.“

„Fred!“ sagde Kommunisten haanligt. „Det kan De faa, hvad Dag De vil. De kan bare sende Soldaterne hjem. Der skal to til at slaas.“

„Ja Tak,“ sagde Herren. „Men der skal kun en til at undertrykke den svage.“

„Hørt!“ sagde Arbejderen. „Vi vil ikke have Landet liggende saadan, at den første, den bedste kan gaa lige ind. Det er jo ogsaa derfor, vi vil gaa med til dette Bevogtningsværn med Soldaterpoliti og Søpoliti og alt det der, saa Grænsen er bevogtet og Kysten med naturligvis.“

„God Fornøjelse med jeres Politi,“ sagde Kommunisten. „Nu glider jeg til Nørrebro!“ Han sprang op paa en Sporvogn og forsvandt.

„Det er nogle raske Drengene,“ sagde Arbejderen. „Der er hverken Fædrelandskærlighed eller Moral i

de Knægte. De er købt af Russerne, som vil have hele Europa afrustet, mens de selv ruster som bare Fanden!“

„Sig mig,“ sagde Herren, „jeg kan mærke, De har tænkt over Tingene. Mener De saa ikke ogsaa, at naar noget skal bevogtes, maa det først og fremmest være Landets Hjerte. Ja, det er København jeg tænker paa?“

„København?“ sagde Arbejderen forbavset. „Jamen, De ved da, at man bare behøver at gøre København til en aaben By, saa er *den* klar. Der er ingen, der maa angribe en aaben By.“

„Hvorfor ikke?“ sagde Herren.

„Nej... for det er forbudt i denne her Haagerkonvention, som de allesammen har skrevet under paa, og den skal de skam overholde.“

„Ja, det er rigtig nok,“ sagde Herren, „men det er ogsaa vedtaget, at hvis der i Byen er blot et eneste Værksted, der er *egnet* til Benyttelse for Hæren eller Flaaden, saa kan Byen ikke kaldes en aaben By. Blot der er et Skomagerværksted, hvor Soldaterne kan faa forsaat deres Støvler, saa har en Fjende Lov at bombardere den. Der er altsaa i Virkeligheden ingen Byer, som kan kaldes „aabne“, naar man vil fortolke efter Bogstaven og forresten taler Haagerkonvention slet ikke om Bombardement fra Luften.“

„Det var en køn Historie,“ sagde Arbejderen. „Saa er det hele da umuligt, for De maa ikke bilde mig ind, at vi kan stille noget op med de Par Soldater, vi raader over. Vi moderne Mennesker har ikke Mod til at slaas, det er vi heldigvis blevet for kultiverede til!“

„Aa Snak!“ sagde Herren. „Se nu den unge Mand *der*. Det er en fra Akademisk Skyttekorps... En

Student altsaa! Ham vil De vel nok kalde et Kultur-menneske. Han og mange med ham sætter en Ære i at ofre Tid, Arbejde og Penge paa at gøre deres til, at Landet ikke skal staa uden Forsvarere, hvis Ulykken kommer over os."

"Naa ja ... det kan jo være meget pænt," sagde Arbejderen, „men jeg kan nu ikke lide de Fyre. Man siger, at disse Korps bare skal holde Folket i Ave, hvis det kniber, og de rigtige Soldater ikke vil."

"Naa, *den* tror De paa!" sagde Herren. „Nej, det er der ingen, der tænker paa ... og forresten de Folk, der skal holdes i Ave, kunde da allerhøjest blive nogle som den unge Mand, De før saa. De selv som Socialdemokrat er paa den rigtige Side ... det er *Deres* Regering og *Deres* Anskuelser, der skal forsvares. Kan De forlange mere!"

De kunde have snakket længe, men nu kom den Sporvogn, Herren havde ventet paa. Han stod op paa Bagperronen sammen med en ung Mand, der havde staaet tæt ved Parret og hørt paa deres Diskussion, der var blevet ført ret højroset, saa det var klart, at ingen af Parterne havde noget imod, at andre hørte med.

Som de nu kørte ned ad Vestervoldgade, lettede den unge Mand paa Hatten og sagde: „Jeg kunde ikke undgaa at høre, hvad De talte om, og jeg er ikke enig med Dem ... det synes jeg, jeg vil sige Dem!"

„Gener Dem ikke!" sagde Herren. „Men hvad er det egentlig, De er uenig med mig om?"

„Deres Syn paa Krigen," sagde den unge Mand. „Jeg er nemlig teologisk Kandidat, og De kan forstaa, at det maa præge mine Anskuelser med Hensyn til Krig."

„Men hvorfor dog?" sagde Herren.

„Al Krig er mod Kristendommens Aand!"

„Ja, det er saa sandt, saa sandt," sagde Herren. „Det mener vi alle!"

„Hvorledes kan man saa gaa med til at stille en Hær og en Flaade paa Benene?" sagde den unge Teolog. „Der staaer skrevet, at *den*, der griber Sværdet, skal omkomme ved Sværdet!"

„Ja! Hvis man griber Sværdet for at overfalde andre," sagde Herren, „men det er der vel ingen, der mistænker Danmark for. Vor Hær og Flaades Op-gave er kun at holde Krigen borte fra vort Land. Jeg synes, det er forunderligt, at danske Præster agiterer imod et Forsvar i den falske Forestilling, at det er Krigen, de agiterer imod."

„Det er fordi, vi ikke kan eller vil gaa imod Bibelens Lærdomme. Der staaer, at man skal vende den anden Kind til ..."

„Ved De min Herre," sagde den ældre, at det eneste Svar paa dette i Grunden er at give den, der siger det, en Lussing ..."

„Stop nu lidt," sagde Teologen skarpt og blev blussende rød.

„Ja, der ser De selv," sagde Herren og smilte. „Bare Tanken om, at nogen kunde slaa Dem, gør Dem rød i Hovedet. Det er en ærlig Sag, unge Mand, det behøver De ikke at skamme Dem for. Det er netop det naturlige. Hvis ikke ordentlige Mennesker havde det Instinkt til at hævde sig overfor Brutaliteten ... ja, saa var vi alle Slaver. Nej, vær forsigtig med at tale om Kristendommens Aand. Kristus rensede Templet, der var hans aandelige Hjem og hans Fædreland. Han kunde ikke alene græde over Verdens Daarlighed, han kunde ogsaa harmes. Det er jo netop den samme Følelse, der kalder os i Vaaben, naar man vil nedtrampe det, vi regner for det hellige."

Teologen blev betænksom og tav.

DANMARK OG VERDENSFREDEN

Paa samme Tid drøftede hele Europa det Telegram, der var slaaet op paa Raadhuspladsen. Det havde fundet Vej til Alverdens Bladkontorer.

Størst var Ophidselsen i Warszawa, Polens Hovedstad ... og ikke uden Grund. Det let bevægelige polske Folk tror ikke paa Freden. Det er paa alle Sider omgivet af hadefulde Fjender. Dets Fortid er blodig, og det venter sig ikke mere Fred af Fremtiden, end hvad det kan skaffe sig med Vaaben i Haand, hvis det bliver nødvendigt.

Derfor larmede Folk paa Gaderne foran Bladrektionerne og paa den store Sakserplads, hvor Russerne i sin Tid byggede en af deres skønne Kirker med de berømte Løgekupler. Saasnart Landet blev selvstændigt, rev Polakkerne den ned.

Generalstabens Kontorer ligger netop paa denne Plads, og i et af Vinduerne stod en polsk Minister og talte med en fransk Oberst.

„Jeg kan ikke forstaa,“ sagde Franskmanden, „at den Kirke skulde rives ned. Selv om den var russisk i Stilen, synes jeg, at man kunde have bøjet sig for dens Skønhed, Kampanilen var pragtfuld og Glas-malerierne .....“

„Det kan De slet ikke dømme om Hr. Oberst,“ afbrød Ministeren, „kunde De tænke Dem at have en udpræget preussisk Kirke bygget af Preusserne liggende i Centrum af Paris? Denne Plads er Warszawa Centrum, ja mere, den er Polens Centrum; her maa ikke ligge et saa udpræget russisk Symbol, som

Kirken var. Jeg ved godt, at franske Aviser raabte op om Vandalisme, da vi i 1919 bestemte os til at rive den ned; men der skal Aarhundreders Undertrykkelse — vel at mærke under *russisk* Vælde — for at forstaa, hvad der rørte sig hos os Polakker dengang. De taler om den tyske Undertrykkelse efter 71 af Elsass-Lothringen, men det var intet — intet — imod, hvad Rusland har budt os. Den Kirke, den maatte væk. Fra den første Sten blev lagt, langt tilbage i forrige Aarhundrede, har vi hadet den, den var en Haan mod det polske Folk, og der dannede sig den Legende, at naar den engang blev færdig, var Romanowernes Saga ude. I 1914 blev den indviet, — saa Spaadommen slog godt nok til. Nej, Hr. Oberst, ingen, der ikke har været under Ruslands Jernaag, forstaaer os; men vi, der har prøvet det, vi vil hellere dø, end prøve det igen. Derfor kæmpede vi i 1920, som vi gjorde, og derfor vil al Uenighed nu i de næste Dage forstumme. Vi er bange for, at det Telegram betyder, at nu er „Dagen“ der igen, og jeg haaber, at Frankrig igen vil staa ved vor Side, for denne Gang bliver det endnu mere blodig Alvor end i 1920. Dengang var Russerne ikke forberedt, men nu er de det, og skulde det lykkes dem at besejre os, bliver det forfærdeligt. Galt var det under Czarvældet, men tusindfold værre bliver det under Sovjetvældet, og De maa huske, at det ikke alene er os, det kommer til at gaa ud over. Sovjet har store Planer; siden 1920 har de maalbevidst arbejdet paa at forberede Kommunismen i alle Europas Stater. Overalt i Europa er der kommunistiske Organisationer, der kun afventer Ordre fra Moskva for at træde i Virksomhed.“

„Jeg tror nu ikke, at Faren er overhængende i Øjeblikket,“ sagde Franskmanden. „Naturligvis vil

Sovjet gribe til Krigen som det sidste Middel til at holde sammen paa et oprørsk Folk. De vil bilde Russerne ind, at de Hvide og det reaktionære Europa vil holde en frygtelig Dom over det frafaldne Rusland ... de vil kæde Folkets Skæbne sammen med deres egen. Men det vil først ske om et Aars Tid eller to.“

„Hvorfor tror De det?“ spurgte Ministeren.

„Fordi Rusland ikke begynder Krigen, før det har Haab om at faa Tyskland med, og Tyskland gaar ikke med, før Danmark har fuldført sin Afrustning.“

„Nu kan jeg ikke følge med mere, Hr. Oberst,“ sagde Ministeren, „hvor kan De tro, at den Smule Hær og Flaade, Danmark har, betyder noget som helst i denne Forbindelse?“

„Ja, inden man faar tænkt Sagen igennem, ser det mærkeligt ud, men jeg kan sige Dem med Sikkerhed, at det ikke destomindre er saaledes. Danmarks militære Kraft er ganske vist ikke stor, men det er alligevel den, der bestemmer, *hvorledes* og hvornaar Krigen kommer, og jeg ved, at man baade i Rusland og i Tyskland ønsker at vente, til Afrustningen er gennemført i Danmark. I Øjeblikket kan en Overrumpling af København ikke finde Sted; bevares, Danmark kan selvfølgelig kun klare sig mod et Angreb i en Ugestid eller to, men det er ogsaa nok. Hvad enten Angrebet bliver forsøgt gennem Jylland eller med en Flaade eller gennem Luften, maa man regne med, at man hverken kan erobre København eller spærre Bælterne paa mindre end et Par Uger, og hvad der kan ske indenfor den Tid er ganske uberegneligt. En Kamp om Danmark vil automatisk bringe en engelsk og en fransk Flaade til Østersøen.“

„Ja, jeg giver Dem Ret i, at med en Hær der skal landsættes eller føres frem over Danmarks Sydgrænse

maa der mindst saa lang Tid til,“ sagde Ministeren, men med en Flaade eller et Luftangreb mod København, maa man vel kunne naa Maalet paa mindre Tid.“

„Lad os gennemtænke Eksperimentet, Hr. Minister, og prøve at regne ud, hvad der skal til for i Løbet af et Par Døgn at lukke af for Adgangen til Østersøen. Jeg siger udtrykkelig i Løbet af et Par Døgn, for hvis det ikke kan gøres paa den Tid, kan det overhovedet ikke gøres, og saa vil det slet ikke blive forsøgt, saa har det ingensomhelst Interesse eller Betydning.“

„Tyskland var allerede under den sidste Verdenskrig meget ængstelig for sin Østersøkyst, og De husker, at England i nogen Tid vaklede mellem Dardanellerne og Østersøen. Dengang overvejede man i Tyskland at sikre sig Danmark for at spærre Bælterne, men man var paa det rene med, at et tysk Angreb ikke kunde gennemføres i en Haandevending overfor det danske Forsvar, og et saadant tysk Angreb vilde da automatisk faa England til at opgive Dardanellerangrebet og rette Angrebet mod Østersøen. Nu er Forholdet noget lignende. Saalænge Danmark har noget Forsvar — selv om det er saa lidt, som det er i Øjeblikket — vil det være umuligt for Tyskland og Rusland at spærre af, inden de har den engelske og franske Flaade over sig; men naar Danmark ikke mere kan gøre Modstand, bliver det muligt at sætte tre forsvarlige Propper i Løbene deroppe paa saa kort Tid, at de franske og engelske Flaader ikke vil kunne naa at hindre det.“

„Propperne maa nødvendigvis bestaa af Miner forsvarede af Artilleri paa Landjorden samt Flaadestyrker bag ved. At faa *det* ordnet, tager ikke lang Tid, naar der ingen Modstand gøres, men skal det foretages overfor selv et ret svagt Forsvar, vil det

tage Tid og medføre betydelige Tab, sandsynligvis vil det glippe det ene eller andet Sted. Det vil altsaa ikke blive forsøgt.“

„Ja, men Danmark maa kunne tvinges ved et Bombardement af Hovedstaden,“ sagde Ministeren.

„Jeg tror det ikke,“ sagde den franske Oberst. „Lad os prøve at regne ud, hvilken Tid det vil tage, hvilken Risiko det vil medføre, og hvilken Mulighed der er for et heldigt — altsaa for Russerne og Tyskerne heldigt — Udfald.“

„Et Bombardement fra en Flaade kan det slet ikke nytte at tænke paa, saalænge Søforterne om København eksisterer, og saalænge der er en Flaadestation i Byen; det vil tage for lang Tid at opnaa den fornødne Ødelæggelse af Byen, og Risikoen er meget for stor for den — som vi maa tænke os det — forenede tysk-russiske Flaade. Den har andre og større Opgaver bagefter og kan ikke udsætte sig for et lignende Tab, som den engelske Flaade i sin Tid led ved Forsøget paa at forcere Dardanellerne. Et Flaadebombardement maa vi se bort fra, og et Luftbombardement har heller ikke store Chancer for at kunne give et Resultat, naar Byen forsvares. Almindelige Flyvemaskine-Jagere og Rekognosceringsmaskiner kan ikke anvendes, da de kun kan bære ganske faa Bomber.“

„Der maa anvendes særlige Bombardementsmaskiner, og skal Landet tvinges til Overgivelse i Løbet af et Par Døgn, maa der, saalænge Byen har en Smule Luftforsvar, raades over mindst et tusinde af disse Maskiner; ellers bliver det hele kun en Demonstration, som intet som helst nytter. Et saadant Antal Bombardementsmaskiner kan overhovedet ikke stilles paa Benene rent bortset fra, at Angrebet selvfølgelig maa udgaa fra en Basis i Sverrig eller i

Danmark. I Sverrig kan en saadan Basis ikke oprettes, og saalænge Danmark har et Forsvar, vil det ogsaa være ugørligt at oprette en *øjeblikkelig* Basis her. Selvfølgelig kan det gøres, men det tager Tid. Der maa regnes med ret betydelige Tab af Maskiner, en Del af dem naar ikke ind over Byen, en Del Bomber falder paa aabne Pladser og gør ingen Skade, saa der maa, som sagt, et meget stort Antal Maskiner til, hvis der skal opnaas et Resultat.

„Helt anderledes stiller Sagen sig, naar Københavns Forsvar er nedlagt, saa vil et kombineret Flaade- og Luftangreb ikke frembyde nogen større Risiko, og Landet vil bogstavelig i Løbet af et Døgn kunne tvinges til at medvirke ved en Spærring af Bælterne og Sundet.“

Saaledes saa de Sagkyndige paa Sagen. Nede paa Pladsen larmede Folket i Uro og Ængstelse. De kendte ikke Dagen og Timen, men de følte instinktmæssigt, at Uvejret nærmede sig.

FORSVARSVALGET

Der havde nylig været Valg i Danmark . . . . det berømte Militærvalg, der havde sat Sindene i voldsom Bevægelse.

Aaret før havde man skilt sig af med Landstinget, saa det drejede sig blot om at sende Repræsentanter til Folketinget, der nu simpelthen kaldtes Rigsdagen.

Den demokratiske Regering stod overfor et betydningsfuldt Skridt. Den skulde gøre op med Forsvarsspørgsmaalet, der i mange Aar havde været Uroen i det politiske Liv. Man haabede, at formindskede Militærudgifter vilde lette Skattebyrderne, andre var fyldt med uklare idealistiske Fredslængsler. De syntes, det var stort, at Danmark kunde gaa forrest i Kampen for Verdensfredens Virkeliggørelse. Hvis der nogensinde har været en bevidst Militarisme i Danmark, var den bragt til Tavshed. Der var gode Udsigter for en fornuftig Ordning. Tilmed maa det siges til Regeringens Ære, at den havde gjort sit bedste for at finde en Løsning, der ikke virkede udæskende.

Al Interesse samlede sig om Afgørelsen af det gamle Stridsspørgsmaal: *Skal København gøres til en aaben By?*

Hvad er i Grunden en aaben By? spurgte Folk. Det er en By, der har gjort sig fortjent til den Beskyttelse, Haagerkonventionen tilsiger Byen, der vadsker sine Hænder og holder sig borte fra Krigen og dens Gerninger. Det er ikke nok, at den er uforsvaret, den maa ikke indeholde „Værksteder og Installationer, egnede til Benyttelse for Flaadens eller

Hærens Behov.“ Hvis Byen indeholder saadanne Værksteder, kan en Angriber forlange, at de skal ødelægges eller selv gøre det ved Hjælp af Kanoner, og „han paadrager sig i dette Tilfælde intet Ansvar for den Skade, som ufrivilligt kan blive foraarsaget ved Bombardementet.“ I en aaben By maa der alt-saa ikke findes Forter eller Befæstninger, ingen Soldater, ingen Vaabenfabrikker, intet Oplag af noget som helst, der kan tænkes at støtte eller gavne Hær og Flaade. Byen maa blotte sig saa fuldstændigt, at man ikke kan være i Tvivl om, at den er forsvarsløs, men det er heller ikke nok. I Haagerkonventionen staar der ogsaa, at der alligevel er Tilfælde, hvor man maa bombardere en saadan helt uforsvaret By, nemlig „hvis de stedlige Myndigheder efter Modtagelsen af en formel Opfordring dertil vægrer sig ved at efterkomme Rekvisitioner paa Levnedsmidler eller Forraad nødvendige for den foran Pladsen værende Søstyrkes øjeblikkelige Behov.“ Men opfylder København alle disse Betingelser og giver Fjenden alt, hvad han forlanger, da er den ogsaa fredhellig . . . det vil sige paa Papiret.

Under Verdenskrigen blev baade Hospitaler og Lazaretter bombarderede. Der gives intet fredhelligt, naar først Krigen raser.

Men . . . blev der sagt . . . hvis man ikke kan stole paa Haagerkonventionen, hvad kan man saa stole paa? Selvfølgelig maa Landets Hovedstad ikke udsættes for Ødelæggelse. Tænk, hvad den rummer af Kunst, Kultur og Pengeværdier! Man saa Agitationsplakater, hvor Dødsengle, der lignede Flyvere, foer hen over Staden og lod det regne med Ild og Svovl som i Sodomias Dage. Hvad skulde der blive af det øvrige Land, naar Nationens Hjerne og Hjerte blev lammet? København maatte bevares for enhver Pris!

Naturligvis var der Mennesker, der ikke stolede paa Haagerkonventionen, fordi de ikke havde glemt den berømte Udtalelse om de diplomatiske Aftaler som Lapper Papir! Derimod troede de, at det var muligt at forsvare København mod et Luftangreb. Alle regnede de med, at saadan maatte Krigen komme, hvis den meldte sig. Hvad Hærene og Flaaderne angaar, forestillede man sig, at der vilde blive et Kapløb mellem dem, der vilde angribe, og dem, der vilde forsvare os ... hvortil de forsigtige føjede denne Rettelse: dem der *eventuelt* havde en Fordel af at forsvare os!

Det blev sagt, at det var vanvittigt at tænke paa at forsvare København mod Flyvere, der som tætte Trækfugleskarer vilde sværme over vore Hoveder. Man forestillede sig hele Eskadrer af Luftskeibe, der kastede Bomber, og forvandlede Byen til en Ruinhob. Men fra den anden Side hævdede man, at saa slemt blev det heller ikke. Ligesaa let ... og derfor fristende ... det er at angribe en aaben By, ligesaa vanskeligt er det at gennemføre et Angreb paa en By, der er beredt.

Bombardementsmaskinerne maa nødvendigvis være som store og tunge Fugle, der hverken har den Bevægelighed, Hastighed eller Stigeevne, som de smaa Jagere, der fører Forsvaret. Luftskeibet kan kun med en Risiko, der nærmer sig det fantastiske, vove sig ind over et Omraade med moderne Luftforsvar ... med Lyskastere, med Lytteapparater, med Efterretningstjeneste og først og fremmest med Luftskyts, der nu har en Rækkevidde og Træfsikkerhed, der er forbløffende.

Selvfølgelig er man hverken i Krig eller Fred sikret mod Overraskelser, hvor det lykkes en enkelt dødsforagtende Fjende at bryde igennem Afspærrin-

gen. Det er en Sag for sig. Men det var netop dette Punkt, Forsvarets Fjender hæftede sig ved, og de sagde: Der er altsaa en Risiko? Det er der ikke ved den aabne By! ... Jo, den overhængende Fare, at Fjenden paastaar, at Byen ikke opfylder Fredningsbestemmelserne. Det er nemlig næsten umuligt bag-efter at bevise, at der ikke var militære Oplag eller Fabrikker eller Soldater i Byen. Men dette stemplede man som en lav Mistro hos Mennesker, der ikke havde gjort Udviklingen med og ikke vilde se, at Menneskene efter Verdenskrigen var blevet ærligere og retfærdigere!

Vi kan forestille os, hvad Agitationen fik ud af dette Materiale. Det blev en mageløs Valgkampagne saa rig paa Sensationer og gensidig Bagvadskelse, at man ofte glemte Hovedformaalet.

Endelig kom da den store Dag, da Afstemningen fandt Sted. Forsvarets Modstandere følte sig bombesikre. De proklamerede i deres Blade, at de havde de fire Femtedele af Befolkningen bag sig.

Og dog kom Skuffelsen. De havde ikke regnet med en Stemning, der i det stille havde bredt sig ude i Landet. Dels var der mange, der virkelig indsaa, at alt Forsvar var omsonst, naar ikke Hovedstaden blev forsvaret, og dels var der andre, der med et overfladisk Ræsonnement tænkte: Det manglede bare, at København skulde snyde sig fra at være med, hvis Krigen kommer! Det med den „aabne By,“ det er noget, Københavnerne har fundet paa for at slippe fri, men de skal tage Tørnen, ligesom vi andre.

Efterhaanden som Resultaterne indløb, forstod man, at Folket for en Gangs Skyld havde sagt sin Mening udenom de politiske Ledere. Forsvarets Venner havde faaet to Stemmers Majoritet.

Valget havde tilsyneladende afgjort Forsvarsord-

ningens Skæbne, og da Rigsdagen traadte sammen, skulde Udfaldet synes givet.

Og dog blev det den aabne By, der sejrede. Paa den Dag, Rigsdagen skulde stemme, hændte det mærkelige, at en af Forsvarsstemmerne blev syg, en anden var gaaet over til Modpartiet, og en tredje udeblev. Regeringens Plan kneb sig igennem, og det maa siges, at Protesterne næste Dag var svagere, end man havde ventet. Den Folkestemning, der havde talt ved Valget, manglede Fortalere i det offentlige Liv ... og hvad var der at gøre? Man maatte affinde sig med Kendsgerningen og gik i Gang med at fjerne alt Militær fra København.

VERDENSFRED OG VAGTVÆRN

I Rusland udviklede Begivenhederne sig. Det første Bondetog mod Moskva var blevet slaaet tilbage efterladende et sørgeligt Kontingent til Massegravene og et endnu sørgeligere til de russiske Skovdistrikters Slavelejre. Den usaarlige Republik arbejdede videre paa sine storstilede tekniske og økonomiske Projekter. Rundt om i Verden undrede man sig over, hvor godt det var lykkedes at gennemføre de dristige Planer. I mange Lande havde Kommunismen Fremgang, fordi den kunde henvise til Successen i Rusland. Man havde endnu ikke opdaget, hvilke nye Farer der truede det russiske Samfund, thi vel steg Produktionen, men Befolkningens mangeaarige Hunger efter europæisk Velvære kunde ikke tilfredsstilles. Bureaukratismen viste sig at være langt graadigere end Kapitalismen. Den spiste Overskuddet op.

Forøvrigt syntes Verden ikke i mange Aar at have været saa fredelig. Det var umuligt at paavise Krig paa nogen Plet af Kloden. Maaske havde de stedfundne Nedrustningskonferencer indirekte deres for tjenstfulde Andel heri, selv om haandgribelige Resultater i Retning af væsentlige Nedrustninger lod vente paa sig. Ganske vist bragte Dagbladene med Mellemrum Meddelelser om Forøgelser af de polske Grænsekorps baade mod Øst og Vest, og om tilsvarende Foranstaltninger fra tysk og russisk Side. Man læste om fortsat Indsmugling af russiske Vaaben i Tyskland ogsaa over den dansk-tyske Grænse, men alt det glemtes igen uden at efterlade Uro i Sindet. Man vilde ikke tænke paa Krig.

I Danmark var Tilliden til Verdensfreden saa stor, at selv Regeringen var begyndt at se venligt til Militæret, som den ellers havde mistænkt for at være en Krigsfare. Det havde forøvrigt faaet et folkeligt Tilsnit, saa Hær og Flaade mere blev betragtet som et udvidet Landspoliti, der bl. a. skulde være Garanti for en Overrumpling fra Kommunisternes Side. Den nye Ordning vilde snart være gennemført.

Allerede nu var Søbefæstningen en Saga blot, og alle militære Beholdninger og Virksomheder var fjernet fra Byens Omraade for i stærkt reduceret Skikkelse at blive anbragt paa vor Smaaøer i Isefjorden og i Smaalands havet. Paa samme Maade var de tidligere Provinsgarnisoners militære Depoter blevet rømmet, og Beholdningerne dels solgt og dels bevaret for Vagtværnet i mindre Depoter langt fra Byerne. Hurtigere end ventet var det lykkedes Regeringen at faa afhændet de af den tidligere Krigsmarines Skibe, der ikke fandtes egnede til at indgaa i den nye Statsmarine, og som endnu skønnedes brugbare, bl. a. „Peder Skram“, „Olfert Fisher“, samtlige Undervandsbaade, samt nogle faa Torpedobaade og andre mindre Fartøjer. „Herluf Trolle“ og et Par af de ældste Torpedobaade var blevet afmonteret og overladt de militære Myndigheder til videre Ødelæggelse ved Skarpskydningsøvelser, der bl. a. skulde tjene til Undersøgelse af Træfsikkerheden og Gennemslagsevnen af nogle nyanskaffede motoriserede Kystbevogtningskanoner. Til at indgaa i Statsmarinen havde vi bevaret „Niels Juel“, der trods sin ringe Fart, mentes at kunne gøre Fyldest som Inspektions- og Vagtskib, indtil vi modtog 3 mindre Inspektions- og Vagtskibe, som vi havde maattet købe i Sverrig, da Orlogsværftet var nedlagt. Endvidere var bevaret „Diana“, „Fylla“ og „Hvidbjørnen“ som Inspektions- og Vagtskibe, og de 20 yngste Tor-

pedobaade som Bevogtningsfartøjer samt en Del Mine-Værksteds- og Depotskibe. Et Par Aar havde været tilstrækkelig Tid for den energiske Regering til gennem lige saa energiske Overgangsbestemmelser at føre det militære Liv til Lands og til Vands videre omend i mindre Format. I de tidligere permanente Lejre og flere mindre Baraklejre Landet over fortsatte man den noget forkortede Uddannelse af det frivillige Mandskab til Fodfolket, Artilleriet og de faa Eskadroner, som det var lykkedes at bevare. Statsmarinen var gledet ind i den tidligere Marines Fredstjeneste og var efter en foreløbig Plan stationeret i Isefjord, Smaalands havet og Nyborg Havn. „Hvidbjørnen“ var paa Inspektionstogt til vore nordlige Ishave og „Niels Juel“, „Fylla“ og 6 Torpedobaade, formeret som Bevogtningseskadre, afholdt for Tiden Øvelser i Farvandet syd for Langeland, begunstiget af det herligste Midsommervejr, medens Resten af Skibene henlaa afmønstrede paa deres Stationer --.

Gennem de sidste 14 Dage var Befolkningen gennem Dagspressen holdt underrettet om en stor Fællesøvelse, der skulde finde Sted den 25. Juni i Smaalandsfarvandet og paa dettes Nordkyst mellem Skel-skør og Holsteinsborg, altsaa i Hovedsagen paa Stignæs, som en festlig Afslutning paa Eskadrens Øvelse og en do. Indledning af de samlede sjællandske Fodfolks- og Artillerigrupperes Bevogtningsøvelser i Sydvestsjælland. Grundlaget for Øvelsen var blevet nøje bekendtgjort til lige Gavn for gode og onde: „Bevogtningseskadren har efter at have konstateret og forgæves nedlagt Protest mod en overlegen fremmed Krigseskadres Krænkelse af vor Søneutralitet i Farvandet mellem Lolland og Langeland trukket sig ind i Smaalands havet for herfra i Forbindelse med Bevogtningsstyrken i Land at yde væbnet Modstand

mod Forsøg fra den fremmede Eskadres Side paa at trænge ind i Smaalands havet og eventuelt at kaste Tropper i Land. En anden dansk Eskadre (tænkt), der nærmer sig fra Nord gennem Store-Bælt, skal efter Omstændighederne gribe ind i Situationen."

Som en særlig Attraktion var det blevet meddelt, at netop under denne Øvelse skulde de nyanskaffede motoriserede Kanoners Præstationsevne prøves gennem Skarpskydning fra Kysten mod det gamle ud-rangerede Orlogsskib „Herluf Trolle“ og to gamle Torpedobaade, der tilsammen skulde repræsentere de forreste af de fremmede Krigsskibe, der vilde forsøge at trænge ind i Smaalands havet. At der ogskulde vises en Landsætning af fremmede Tropper ved Hjælp af Skiver paa Baade og Pramme, og at denne skulde søges afslaaet ligeledes ved Skarpskydning af en Del af de faa Feltbatterier, der var bevaret fra det tidligere sjællandske Feltartilleri, samt af Fodfolkets automatiske Vaaben, gjorde ikke Attraktionen ringere. Endelig skulde den danske Eskadres Torpedobaade foretage et Angreb paa de dødsdømte fremmede Skibe.

Folk satte Pris paa den Slags Offentliggørelse, ja krævede det nærmest som en Rettighed. Det var jo Folkets eget Bevogtningsværn, og som saadant ikke uden Interesse. Værnets mere folkelige Tilsnit behagede. Selv de tidligere saa stærkt kritiserede Befalingsmænd vandt Sympati, da man saa, at de arbejdede ligesaa loyalt og samvittighedsfuldt indenfor Folkets Bevogtningsværn, som de havde gjort det i den tidligere Hær og Flaade. Ingen tænkte længere paa at kalde Værnenes Virksomhed og deres Ønsker for „unyttige Narrestreger“. En enkelt fandt ganske vist, at den forestaaende Øvelse smagte lidt vel meget af Krig, og skrev ogsaa offentligt om det, men vedkommende blev omgaaende af andre Skri-

benter belært om, at hvis vi ikke maatte bruge vore Skydevaaben i en Situation som den, der laa til Grund for Øvelsen, altsaa mod en Fjende, der vil bemægtige sig et indre dansk Farvand og gaa i Land, saa vilde [det ikke være let at finde nogen fornuftig Grund til at bevæbne Vagtkorpset og Statsmarinen med andet end Stoppeskilte med „Adgang forbudt“. Ja det maatte vel være rigtigt, tænkte de fleste og dermed slog de betænkelige sig til Ro.

Om Morgenen den 25. Juni gik fyldte Tog fra alle Kanter mod Skelskør og udspyede i de friske Morgen- og Formiddagstimer tusindvis af glade Mennesker, der havde været i Stand til at tage denne herlige Sommerdag fri og nu var opsat paa at faa det mest mulige ud af den. Fra hele Sjælland og ikke mindst fra Hovedstaden stimedede Automobilerne til, og snart var alle Veje mod Stignæs opfyldt af et gaaende, cyklende og kørende Publikum. En hel Politihær var udkommanderet for at ordne Parkeringsforholdene og foretage Afspærringer, der skulde sikre Styrkerne i Land den nødvendige Bevægelsesfrihed, men iøvrigt overlodes det til Publikum at følge Begivenhedernes Gang fra Oversigtspunkterne langs den truede Kyststrækning, der allerede fra Daggry var besat af Vagtkorpsets fremskudte Kystbevogtningsstyrker. Alt formede sig som paa en af de store Kongerevu-Dage, meget fordrageligt og gemytligt, men med den noget større Uorden, der bliver en naturlig Følge af det stadig stigende Folkekrav om større Bevægelsesfrihed og færre generende Politibestemmelser.

Saa tog Øvelsen for en Tid hele Interessen fangen. Efterhaanden fik man Øje paa den lille danske Eskadre ret langt borte paa Vandet, placeret saaledes, at den fra passende Afstand kunde koncentrere sin Ild mod de fremmede Skibe, der maatte forsøge at trænge

ind gennem Sejløbene. Man vidste, at Vagtkorpsets Hovedstyrke stod samlet ved Magleby rede til hurtig Fremdragning paa Lastmotorvogne til det eventuelle Landgangssted. De nyanskaffede, motoriserede Kanonbatterier, hvis Virkning skulde konstateres under Øvelsen, var allerede Dagen i Forvejen bragt i Stilling ved Sydspidsen af Stignæs. Af fredsmæssige Hensyn skulde Eskadren kun afgive løse Skud.

De dødsdømte „fjendtlige“ Skibe, der i lange Trosser blev slæbt frem af smaa Slæbedampere, nærmede sig efterhaanden det i Forvejen bestemte Sted, hvor de skulde møde deres Skæbne.

Pludselig aabnede vore Skibe Ilden med bløde, rullende Skudserier, der lød som en fjern Teaterkanonade, og som hurtigt lød Skibene forsvinde i deres egen Krudtrøg. Foreløbig var det hele ikke særligt spændende, var der enkelte, der mente, men saa røg Døden ud mod gamle „Herluf Trolle“ fra de skjulte Batterier i Land. Skud paa Skud, skarpe og vrede og totalt gennemrystende det overraskede Publikum. Snart laa det stakkels Skib med Slagside i et Helvede af gennembrydende Granater. Saa kom Landgangsforsøget. Feltbatterier og Fodfolk naaede frem i rette Tid til de af Sikkerhedshensyn i Forvejen fastsatte Kampstillinger. Det hele Skuespil udviklede sig programmæssigt og gribende til stor Fornøjelse for Tilskuerne. Da Kl. blev 16⁰⁰ oplevede Stignæs at afgive Marker og Hegn og Grøftekanter til Opdækning af det største Antal danske Madkurve, der maaske nogensinde har været præsenteret for et enkelt Landskab. Dagens Velbehag og en mæt Tilfredshed bredte sig efterhaanden over alle Sind.

Paa samme Tid samledes Regeringsmedlemmer, Pressefolk og de ledende Officerer af begge Værn til Gennemgang af Øvelsens Forløb og derefter til en Banket paa en nærliggende Herregaard.

DAGEN KOM

Men som ved Festen i „Det gamle Spil om Enhver“ formørkedes pludselig Dagens klare og glade Lys.

Et Telegram kaldte uopholdeligt de feststemte Regeringsmedlemmer til København. Rygter om kommende Ulykker fløj paa hastige Vinger ud over Markerne paa Stignæs og videre over det ganske Sjælland. Festdagen endte i Panik, og i Sorø, Ringsted og Roskilde talte man Resten af Dagen, og endnu en Tid, om de tre store Personautomobiler, der først af alle var drønet igennem Byerne for at Regeringsmedlemmerne i rette Tid kunde naa frem til paa hele Nationens Vegne at modtage Ydmygelsen og Dommen.

Hvad var der sket? Hvorfor skulde et velmenende og redeligt Folk som vi ydmyges og dømmes og af hvem?

Medens vi „sejrrigt“ sænkede „fjendtlige Skibe“ og afviste „Landgangsforsøg“ ved Smaalandsøhavet, lagde en stærk russisk Flaade sig efter hastig Sejlads, ind til Hovedstaden, rede til Ildafgivelse. En russisk Befuldmægtiget havde stillet følgende uafvigelige Krav til øjeblikkelig Besvarelse:

„Russisk Besættelse af dansk Land- og Søterritorium uden Modstand fra dansk Side.

Øjeblikkelig Kapitulation af Vagtkorps og Statsmarine og sidstnævnte straks stillet til Raadighed for Sovjet ved København.

Politisk Tilslutning eller ubetinget Underkastelse og Støtte paa alle Omraader til Udnyttelse for Sov-

jet af alle Landets Forsyninger og Hjælpemidler samt øjeblikkelig Udlevering af Nationalbankens Guldbeholdning.

Afslag vil medføre Bombardement af Byen."

Regeringen mindedes pludselig Dagspressens Meddelelser om de seneste Dages russiske Flaadeøvelser i Farvandet vest for Bornholm, men man havde ikke fæstet sig mere ved denne naturlige Foreteelse, end ved de kort forinden lige saa naturligt afholdte tyske Eskadreøvelser i Fehmernbælt. Regeringen skulde senere blive underrettet om, at endnu medens den rystet i sin Sjæl stod ubeslutsom over for det russiske Ultimatum, havde en anden, men mindre russisk Eskadre paabegyndt Minespærring af det nordlige Indløb til Storebælt.

En telegrafisk Anmodning til Regeringen fra den øverstbefalende over de landmilitære og maritime Styrker ved Smaalandsøhavet om Forholdsordre blev under den forstaaelige nervøse Ophidselse henlagt til senere Besvarelse. Det samvittighedsfulde og loyale Landspoliti skulde endnu en Time have Lov til at føle sig som et frit Folks Beskyttelse i lykkelig Uvidenhed om, at deres pligttro Kammerater af det sønderjydske Grænsebevogtningskorps i samme Time gjorde et tappert men fortvivlet Forsøg paa at standse tyske Kommunistbanders Fremtrængen over Grænsen.

Der blev holdt et uforglemmeligt Statsraadmøde paa Christiansborg.

Regeringen havde forgæves henvist til Haagerkonventionen, der erklærede den aabne By for fredlyst; men den russiske Befuldmægtigede havde svaret, at Sovjets Meningsfæller i det danske Kommunistparti havde overgivet ham Beviser for, at der fandtes hemmelige Ammunitionsbeholdninger i København.

Hvor? Vil de vise os dem? blev der svaret. Men i Krigen indlader den stærke sig ikke paa den Slags usikre og ubelejlige Undersøgelser. Der blev kort svaret, at Regeringen havde 2 Timers Frist til at til at tage Standpunkt til Sovjets Ultimatum. Afvisning betød Bombardement af Byen.

Regeringsmedlemmerne bestormede den kommanderende General og Viceadmiralen med Spørgsmaal: „Kan Hæren ikke forhindre dette?“ „Hvad kan Flaaden udrette — og vore Flyvere?“ Men begge Herrene maatte meddele, at Styrkerne var for langt borte. København var gjort til en aaben By, den var fuldstændig blottet for Forsvarsmidler. Ikke en Kanon var tilbage paa de tidligere Sø- og Kystforter, ikke en Torpedobaad eller Undervandsbaad var tilbage i Havnen, og ikke en Luftmaalskanon var i Nærheden. Nogle Flyvemaskiner var ganske vist beordrede her til Byen, men de skulde først til Depotterne efter Ammunition, og naar de kom, kunde de intet udrette, russiske Flyvemaskiner var allerede paa Vingerne over Byen.

En knugende Fortvivlelse beherskede Forsamlingen, men det kendte danske historiske Borgersind gav sig et samlet Udtryk hos de socialdemokratiske Ministre, idet de gentog Kong Frederiks berømte Ord, at de vilde dø i deres Rede. Men denne Beslutning var egentlig ikke af Interesse, det var intet Svar, for nu var et Forsvar umuligt. Meningerne var efter den første Times Forhandlinger delt indtil Raadvildhed. Saa bad man Udenrigsministeren om at udtale sig. Han havde hidtil kun deltaget lidt i Diskussionen. Begivenhederne havde næsten lammet ham. Var alle de Teorier, han hidtil havde levet paa da forkerte? Var det ham, der havde haft Uret, naar han som ingen anden havde ivret for Afrustning?

Nej, det var umuligt, det kunde ikke være sandt, det skulde nok vise sig, at han havde Ret. Han rejste sig og talte, først usikkert og springende, men snart berusede han sig i sin egen Veltalenhed, han følte det, som han talte til Verden, nu var det store Øjeblik kommet, da han skulde blive ikke alene Danmarks Redningsmand, men en Banebryder i Verdenshistorien. De andre saa jo ganske galt paa denne Situation, hvor kunde de tro, at nogen turde vove at gøre Alvor af en Trusel om at bombardere en aaben By, det hele maatte være Bluff.

Han selv vilde tage imod de fjendtlige Udsendinge og give dem det Svar, de fortjente, han saa for sig — og udviklede det i en formfuldent Talestrøm — hvorledes de fremmede vilde blive betænkelige, naar han nævnede for dem alle de Overenskomster og Traktater, der talte imod en saadan Handling — et Øjeblik fór der en Erindring igennem hans Hjerne om, at han ved en tidligere Lejlighed ikke havde været helt heldig med at forudsige historiske Begivenheder, men dette her, det var noget andet, nu i dette Øjeblik følte han, at han var Situationens Herre, hans Tanker var de rigtige, han kunde se, hvorledes Situationen vilde udvikle sig.

Skal vi gøre Fejlen fra 1801 om igen? spurgte han. Skal vi lade os skræmme af en Admirals Trusel om at ville begaa en umenneskelig Handling. Nej, dette var kun Bluff, Russerne vover ikke at udfordre hele Verden ved at bombardere en aaben By. Den Trusel kan vi tage os let, den vil aldrig — aldrig gentager jeg — blive udført. Thi hvorledes er det muligt at holde sammen paa Kultur, Fremskridt og de udødelige Teorier om Menneskerettighederne, hvis ikke der er visse Aftaler, der er hellige og ukrænkelige. Nu skal Danmark vise, at vi er afrustedede,

ikke alene i bogstavelig Forstand, men i overført Forstand, vore Sind, vore Sjæle er afrustedede, og vi skal forsvare os med de ædleste Vaaben, Aandens og Sandhedens.

Jeg foreslaar.....

Længere kom han ikke. Dørene blev revet op, en Samling Mennesker trængte ind under Raabene: Regeringen er afsat. Leve Kommunismen.

Mens Regeringen havde drøftet de udødelige Retfærdighedsprincipper, havde Kommunisterne besat Raadhuset og proklameret Raadsrepublikken. Russerne var allerede i Færd med at sætte Tropper i Land for at understøtte Kammeraterne.

Alt dette fik Københavnerne ikke noget at vide om, thi Efterretningsvæsenet blev øjeblikkelig standset. Ingen Blade maatte udgaa, ingen Telefon bruges og ved Hjælp af særlige Anlæg, som Russerne førte med sig, var de i Stand til at overdøve enhver udenlandsk Radioudsendelse.

Der fulgte saa en Nat, hvor Borgerskabet i Ængstelse afventede, hvad der skulde ske. Man ventede ikke at opleve den næste Morgen. Men der skete intet! Det viste sig, at Russerne med deres store Erfaring i Revolutioner havde forberedt alt. Allerede længe havde den kommunistiske Regering været dannet i al Hemmelighed, saa de danske Kommuniste nøje vidste, hvilken Post hver enkelt skulde beklæde. Da Morgenen kom, fungerede det nye Regeringsapparat upaaklageligt.

Naturligvis skete der hist og her Plyndringer og Voldshandlinger, fordi de sletteste Instinkter troede, at de skulde have frit Spil, men det var ikke den nye Regerings Hensigt. Man havde Brug for Ro og Orden. Sejren var saa fuldstændig, at det var ganske unødvendigt at terrorisere Borgerskabet, der nærmest

var glad overrasket over, at alt var gaaet saa smertefrit. Mange sagde ved Morgenkaffen: „Det var dog ikke saa galt, at København blev erklæret for en aaben By, ellers havde vi ikke siddet *her* nu! Disse Russere er maaske slet ikke saa umædgørlige, som man har forestillet sig . . . og desuden har Ejendomsretten længe været under Forvandling. Vi klarer os nok. I ethvert Samfund er der Brug for dygtige Mennesker.“

DEN ANDEN VERDENSKRIG

Det var altsaa Verdensrevolutionen, der var kommet til Udbrud. Det russiske Styre havde grebet til det gamle Husraad fra Enevældens Tid: Krigen. Man havde fortalt det russiske Folk, at en polsk Hær var gaaet over Grænsen, og da der stadig er Had til Polakkerne blandt de jævne Russere, blev alle Stridigheder bragt til Tavshed. Nu gjaldt det at holde sammen og forsvare Verdens Frihed. Og da først Krigen var startet, rullede den videre af sig selv. Det blev noget mere end en Krig med Polen . . . det blev en politisk Religionskrig, et Korstog mod den kapitalistiske Verden, der ikke vilde modtage Rusland som Befrier.

Rusland kæmpede ikke alene. Tyskland havde set en midlertidig Alliance med Sovjet som det eneste Middel til at tilbagevinde sin Plads som Europas mægtigste Rige. I samme Time, som den russiske Flaade viste sig foran København, kastede Tyskland væbnede Kommunistbänder frem over Grænsen i Sønderjylland. Tyskland holdt klogeligt indtil videre sine regulære Tropper tilbage, saaledes at Regeringen — i Tilfælde af at det russiske Foretagende mod Danmark skulde strande — kunde give det Udseende af, at det var en Krig, som politiske Fanatikere havde begyndt paa egen Haand. Det var kommet til en heftig Kamp med vort underlegne Grænsekorpser, der med store Tab maatte føre en tilbagevigende Kamp. Først da Korpset modtog Efterretning om Regeringens Kapitulation og Ordre til Opløsning, trak det

sig ud af Kampen. Nu rykkede de fjendtlige Soldater ind og besatte vigtige Punkter efter en nøje gennemtænkt Plan. I Løbet af et Døgn var Lillebælt spærret, og inden andre fireogtyve Timer var man saa vidt i Storebælt, at det vilde være en uhyre Risiko for en Flaade at forsøge at forcere Bæltet.

Alt dette skulde dog kun blive Forspillet til voldsomme Begivenheder i det gamle Europa. Allerede d. 26. Juni brød stærke russiske Styrker, der i Hjemmelighed var sammendraget de foregaaende Dage, ind i Polen. De kom dog ikke uventet. Polakkerne oplevede kun, hvad de i mange Aar havde forberedt sig paa, og de gav Russerne en varm Modtagelse. Maaske havde de haft en Chance for at kunne holde Sovjethæren Stangen, selv om denne Hær var langt bedre rustet end Hæren under den første Krig i Polen i 1920. Men Tyskerne afgjorde Sagen ved at bryde frem over Vestgrænsen i Ryggen paa Polakkerne. Polen fik ikke alene Belgiens Skæbne, forsaa vidt som al Modstand blev nedkæmpet, men Polen gjorde ogsaa Belgiens historiske Gerning om igen. Kæmpende med dobbelt Front formaaede Polakkerne i flere Uger at forhindre de to Magter i at mødes, og da endelig det polske Forsvar brød sammen, havde Situationen forandret sig ... Verdensrevolutionen var blevet til en Verdenskrig.

Man ventede, at Frankrig i Løbet af kort Tid vilde kunne knuse Tyskland, der jo kun maatte have en Hær paa 100,000 Mand, men det viste sig, at disse 100,000 alle var uddannede som første Klasses Befalingsmænd, saa om hver af dem fylkedes straks 10—20 Mand, hvorved den tyske Hær i kort Tid voksede fra 100,000 Mand til op mod 2 Millioner.

I DEN AABNE BY

I Danmark havde man imidlertid oplevet nogle Overraskelser. Russerne havde straks beslaglagt Nationalbankens Guldreserver, og dermed brød hele vort Pengesystem sammen. Det blev en stor Skuffelse for dem, der havde haabet, at Gulaschtiden skulde komme igen med mægtige Fortjenester paa de Krigsførendes Bekostning. Ganske vist blev der glubende Efterspørgsel efter Varer og Arbejde, men alt blev simpelthen rekvireret. I bedste Fald fik man værdiløse Anvisninger paa Varer, der forlængst var beslaglagte, naar man endelig naaede frem til Lagrene efter at have staaet i Kø en hel Dag. Og dog sagde mange, at naar Livet er reddet, er alt reddet. Vi undgik at blive trampet ned, som det ulykkelige Polen, og Krigen gik sin Gang paa de gamle Fronter.

Det er en gammel Sandhed, at Historien gentager sig ... blot ikke paa helt samme Maade. Der var Lande, som man havde haabet at se kæmpe for det gamle System, der brød ud, og sluttede sig til Verdensrevolutionen, men i Hovedsagen var der som i den første Verdenskrig en Gruppe Centralmagter og udenom dem de engelsk-amerikanske Folk, Frankrig, Nederlandene, Australien og Afrikas hvide Folk. Norge og Sverige holdt sig neutralt, og deri saa man et Tegn paa, at Krigen vilde trække Syd paa. Eksperterne forudsagde, at de afgørende Kampe vilde gælde Herredømmet over Middelhavet og dermed over Suezkanalen, hvor Ægypterne vilde volde store Vanskeligheder.

Man ved ikke meget om, hvad Folk tænkte i København, thi den offentlige Mening var tavs eller ensidig kommunistisk. En streng Censur holdt al Meningstilkendegivelse nede. Nogle dristige, der i Tilid til det berømte Københavnerhumør, havde søgt at gøre de nye Magthavere latterlige, fik at føle, at det var forbi med det danske Smil. De blev simpelt hen skudt! Andre, der mistænktes for at modarbejde det nye Regimente, blev arresterede og sendt paa Tvangsarbejde et eller andet Sted i Nordrusland, hvor de forsvandt. Man vovede knapt at give sin Mening tilkende bag fire Vægge, København var en Lejr, hvor det mylrede med Soldater, og nu kom de første Opraab, der opfordrede Folk til frivilligt at slutte sig til Hæren.

Mand og Mand imellem sagde Folk, at det dog ikke var Meningen, at man havde opgivet sit eget Land, for at ofre Liv og Lemmer for en Sag, man slet ikke havde Sympati for, men det viste sig, at det var en Livsbetingelse for en Familie, at dens vaabendygtige Medlemmer trak i den røde Uniform. De saakaldte Soldaterfamilier fik en Førsteret til de faa Levnedsmidler, der kunde skaffes, og andre blev prisgivet til Sult og Fortvivlelse. Der blev et Kapløb for paa den lempeligste Maade at komme til at tjene det røde Regimente. Den Slags Folk, der under Verdenskrigen havde svømmet ovenpaa og forstaaet at unddrage sig Tidens Byrder, blev nu ubarmhjerligt halet frem og sendt til Fronterne eller ud med Arbejdstropperne. Desværre var det ikke nok med den barske Retfærdighed. Politiske Modstandere og private Uvenner med de nye Styrende blev behandlet paa samme Maade. Landet blev regeret af Russernes Haandlangere.

Om Krigens Gang vidste man ikke andet, end hvad

det passede Raadsregeringen at meddele. Der var de samme falske Telegrammer som i Verdenskrigen, de samme Forvrængninger og gensidige Beskyldninger for Grusomheder, de samme opdigtede Sejrsmeldinger. De officielle Kilder i København bragte daglige Triumffanfarer, saa man skulde tro, Centralmagterne sejrede paa alle Fronter, men netop derfor hørt der Mand og Mand imellem de vildeste Rygter om deres Nederlag.

Dog var der stadig Mennesker, der holdt paa, at det var en Lykke for Landet, at vi havde nedrustet og erklæret København for en aaben By. Vi skulde blot holde ud. Enhver Krig faar en Ende, og naar der engang kom Fred, vilde den By, der blev sparet, have et Forspring i en Verden, der laa i Ruiner.

Christiansborg Slot var Hovedkvarter for Staben sammensat af fremmede Officerer og enkelte danske Kommuniste, der blev brugt som kendte Mænd, naar Lederne ønskede Underretning om Detailspørgmaal.

Landet var snart belagt med Soldater over det hele, navnlig naturligvis omkring Bælterne og ved Sundet. Styrkerne paa Sjælland blev anslaaet til op mod 100,000 Mand, paa Fyen laa ca. 40,000 og i Jylland over 50,000. Hele denne Styrke paa omkring 200,000 Mand skulde Danmarks Befolkning forpleje, ingen Levnedsmidler blev tilført hverken fra Rusland eller Tyskland. Hvert Sogn skulde to Gange om Ugen levere et vist Antal Kreaturer og Svin ved Slagterierne, hvor Kødets blev fordelt til de forskellige Afdelinger. Den civile Befolkning i Byerne sultede, Tilførslerne svigtede ganske, Butikkerne var tomme, og alle, der havde Bekendte paa Landet, søgte bort fra Byerne. Landbefolkningen var ikke begejstret for denne Flugt fra Byerne; Korn, Mælk

Æg o. s. v. blev ogsaa rekvireret, og selv paa Landet begyndte det snart at knibe med at skaffe Føden.

I Hovedstaden var Nøden selvfølgelig størst. Medens de fjendtlige Soldater levede højt paa alle de rekvirerede Levnedsmidler, var det yderst knebne Rationer, der blev tildelt den civile Befolkning — af Kød kun, hvad Soldaterne kasserede, Mælk og lidt Kartoffler blev der kun uddelt to Gange om Ugen, saa de fleste maatte opretholde Livet med tørt Brød, og selv det var det ofte vanskeligt nok at skaffe.

Da skete det en Septemberdag, at de kommunale Plakatopsættere rykkede ud med mægtige Budskaber fra Regeringen.

„Danske Arbejdere og Bønder!“ læste man. „Vore Stammefrønder har begaaet det afskyeligste Forræderi mod Folkenes Sag. Sverige, Norge og Finland har sluttet sig til Fjenden som Tak for, at Centralmagterne har tilladt dem at være nevtrale. Raadsregeringen venter, at danske Arbejdere og Bønder vil vide at hævne dette nedrige Forsøg paa at falde Friheden i Ryggen.

Meld Jer til den røde Hær! Meld Jer til Overarbejde i Fabrikkerne! Angiv alle Personer af svensk, norsk eller finsk Fødsel, der opholder sig i Danmark, saa de kan blive uskadeliggjorte i Fangelejrene.“

Alt, hvad der var i det danske Folk af Nationalfølelse, rejste sig ved dette Skæbneslag. Folk saa paa hinanden og kunde ikke forstaa det: Krig med Sverige og Norge? Og for en Sag, der var os forhad! Hvad vilde der ske. Pludselig var Krigen rykket os ind paa Livet!

Tilmed en saa fornuftstridig Krig ganske mod Folkets Sympatier og Traditioner, thi den kommunistiske Regering følte fra Dag til Dag mere utaalelig, fordi det var et fremmed Folkeslags Tanker

og Administrationsformer, der blev paatvunget os. Det var *sin* Sag, at Pengene blev taget fra Velhaverne, og at der blev vendt op og ned paa alle Begreber om social Forskel, men hvert Øjeblik mødte man Synsmaader, der var voksede ud af halvorientalske Forestillinger, og maatte være krænkende for det nordiske Sind, thi Mennesker løber ikke fra det nationale Stempel, selv om de fornægter det. Man havde forraadt Danmark som Ide, men Nationen levede som Realitet . . . eller rettere, den maatte gennem en Dødskamp, før den kunde udslettes.

I vore Nabolande var der med Tiden oparbejdet helt andre Følelser overfor Danmark. Man var begyndt med at vise Foragt for vor Svaghed, da vi opgav at værne vor nationale Tilværelse, men da man saa, hvad det udviklede sig til, og da det forhadte System fra Østen satte sig fast midt i Skandinaviens Hjerte, følte det, som om de Danske havde forraadt Nordens Sag, og der var en almindelig Uvilje mod os. Da Forholdene førte med sig, at vore Stammefrønder maatte vælge, om de vilde gaa med eller imod Centralmagterne, valgte de at gaa imod. De fulgte dybe Raceinstinkter, der knytter de nordiske Folk til Angelsakserne og stiller dem i Modsetning til Fastlandsfolkene fra Asien — Europas Indland.

Nu forstod man, at de Allierede denne Gang vilde sætte Kraft ind paa at tiltvinge sig Adgang til Østersøen, som de i Verdenskrigen havde søgt at bryde gennem Strædet ved Dardanellerne.

Nu *skulde* Forsøget gøres. Rusland og Tyskland skulde tages i Ryggen. Store Transporter af Mennesker og Material gik gennem Skandinavien mod Sydsverige, og ingen tvivlede om, at der forestod et Angreb paa København.

Centralmagterne fik travlt med at trække Kræfter sammen for at forsvare Byen. Med sine militære Oplag var den blevet et vigtigt Punkt, navnlig som Basis for Undervandsbaade og lette Krigsfartøjer. Alt var i feberagtig Virksomhed, og Befolkningen blev udkommanderet til at arbejde paa de Befæstningsanlæg, der i Hast blev oprettede i en Ring omkring Byen.

Man søgte at udspejde, hvad Fjenden tog sig for i Skaane, men det var umuligt for Flyverne at komme saa nær, at de kunde se noget. Luftartilleriets Udvikling siden Verdenskrigen havde gjort dette saa fuldkomment, at Flyverne næsten altid var sikre paa at blive skudt ned. Naturligvis havde Centralmagterne lignende Skyts om ikke fuldt saa godt, men de mente let at kunne afværge et Luftangreb paa København. Det var næsten utænkeligt, at et Luftskib turde komme ind over Byen, og de tunge Bombardementsmaskiner kunde holdes paa Afstand af Jagere, der stadig var rede til at gaa op, og holdtes underrettede ved et Net af Observationsposter spredte over Sjælland og paa Skibe, der krydsede i Farvandet.

LUFTANGREB

Hovedstadens Befolkning frygtede mest af alt et Luftangreb paa Byen, men man haabede dog paa at slippe. Hvad vilde der opnaas? De nuværende Herrer i Byen var sandt at sige ligeglade med, hvad der hændte Byens Befolkning, saa der kunde ikke opnaas noget som helst ved, at man slog en halv Snes tusinde Københavnerne ihjel; men Luftangrebet kom alligevel.

København var, som altid, Nøglen til Danmark. Herfra regeredes Landet, og den, der var Herre i København, var halvvejs Herre over hele Danmark; ethvert Angreb paa andre Dele af Landet maatte støttes ved et Luftangreb paa København for at lamme den centrale Del af Forsvaret.

Besættelsestropperne var ogsaa ganske paa det rene med, hvad der vilde komme. De vidste, at der forestod et Angreb mod Helsingør og Nordsjælland og ventede, at der samtidig med dette Angreb vilde komme et Luftangreb mod København.

Langs Amagers Kyst og langs Kysten til Klampenborg var der overalt i Villahaverne skjult Luftmaals-Kanoner, Lytteapparater o. s. v.

Saa en Nat brød det løs, Angrebet kom ikke, som det var ventet Øst eller Nord fra, men fra *Sydvest*. 5 mægtige Bombardementseskadriller kom over Sundet med Retning syd om Amager mod Sjællands-Kysten, derfra svingedes mod Nordøst ind over Byen. Meningen var at komme overraskende, og at samtlige Maskiner skulde dryppe Bomberne over Havne-

terrainet og Slotsholmen paa Tilbagevejen mod Sverige; men det gik anderledes end planlagt.

Allerede inden de forreste Maskiner havde naaet Amager, blev de meldt, og Mandskabet kom overalt til Kanonerne, Lyskasterne, Lytteapparaterne og Maaleinstrumenterne; faa Sekunder efter var Besættelsestroppersnes Maskiner paa Vingerne og forsvandt foreløbig mod Nordvest, mens Luftmaalskanonerne indhyllede Angribernes Maskiner i Røgskyer fra springende Projektiler; det var et frygteligt Skuespil, den ene Maskine efter den anden hvirvlede brændende til Jorden, og kun meget faa Bomber faldt der, hvor de skulde falde; overalt i Byen faldt Bomberne, de angribende var blændede af Lyskasterne og de springende Projektiler og kun ganske faa koldblodige Flyvere kredsede over Havnen og dens Omgivelser for at se at faa Ram paa Skibe, Værksteder og Magasiner der. Men nu kom Forsvarernes Flyvere tilbage, de havde faaet Højde og slog som Høge ned paa de Bombardementsmaskiner, der endnu var tilbage.

Angrebet mislykkedes totalt, den militære Skade, der var gjort, var uhyre ringe, men det var gaaet stærkt ud over den civile Befolkning.

For at hindre Slukningsarbejdet havde de fjendtlige Flyvere nedkastet en Del Gasbomber sammen med Spræng- og Brandbomberne. Besættelsestropperne havde været vel udstyrede med Gasmasker. Vi havde haft ret store Beholdninger af den kendte fortræffelige „danske Gasmaske“, men de var alle beslaglagte af de fremmede Magthavere, der selvfølgelig ikke havde gjort noget som helst Skridt for at beskytte den civile Befolkning mod Gasangreb.

Faa Aar tidligere havde de danske militære Autoriteter ganske vist opfordret Befolkningen til at købe

Gasmasker, som nu kunde fremstilles for 8—9 Kr. Opfordringen var druknet i Grin. Autoriteterne havde været saa uforsigtige at raade Befolkningen til, naar der næste Gang skulde købes Hat, da at købe en en Gasmaske og saa nøjes med at lade den gamle Hat rense. Den kunde Københavnerne ikke staa for.

Samtidig med Luftangrebet paa København, havde en engelsk-fransk Flaadeafdeling søgt at forcere Minespærringerne i Sundet. Angrebet var blevet afvist ved Hjælp af langtrækkende Kanoner, Torpedo- og Undervandsbaade. Det havde kostet Angriberne ikke mindre end fem store Krydsere og en Del mindre Skibe.

Hovedstaden, der ellers ikke var forvænt med Meddelelser om Begivenhederne, fik disse Resultater gennem Løbesedler og Gadeplakater, der triumferende forkyndte, hvilken Magt vore nye Beskyttere havde og tilsagde Befolkningen, at de Velsignelser, de ... efter deres egen Mening ... havde bragt Landet, aldrig skulde blive fravristet os. Vi skulde leve og dø som Bolscheviker.

Men mange, der før havde gaaet rundt og rystet paa Hovederne og sagt, at naar ikke engang London kunde sikre sig mod Luftangreb, var det vildt at tænke paa at forsvare København ... mange af disse Tvivlere maatte nu indrømme, at de havde set forkert, og endnu flere angrede, at danske Stridskræfter ikke havde faaet Lov til at forsvare eget Land og egen Kultur.

OPRØRSFORSØG

Da skete det en Nat mellem Lørdag og Søndag, at det store nationale Oprør udbrød i København. Det havde længe været planlagt, og det var lykkedes at undgaa Kommunisternes Aarvaagenhed. En hemmelig Forening havde spændt sit Net over hele Landet, saa Oprøret paa samme Tid kunde bryde ud i Hovedstaden og de store Købstæder. Overalt skulde man sætte sig i Besiddelse af de lokale Raads Administrationsbygninger og med alle Midler, der var til Raadighed, ødelægge militære Depoter og bringe Forvirring i Trafiklinjerne.

Det var et fortvivlet Forsøg, thi efter russisk Mønster havde Kommunisterne oprettet røde Garder i alle Byer og givet de Folk, der traadte ind i dem, alle tænkelige Fordele, i det Haab, at det skulde vinde dem for det nye System. Men netop derved havde de lokket Folk til, som i deres Hjerte var fjendtlig stemt mod Kommunismen og Fremmedvælden. I hvert eneste Korps havde Nationens Venner Tilhængere.

Siden Verdenskrigen havde Forholdene udviklet sig saadan, at en moderne Hær mere og mere fik sit saarbare Punkt i Forbindelsen bag ud. Krigsmaskinen var blevet saa kompliceret, at den lignede de store elektriske Anlæg, der kan lammes ved at ødelægge en Lampe eller en Forbindelse paa et ganske bestemt Sted. Og dette regnede man med.

Der var i Sæmmensværgelsen forhenværende Officerer, der nøje fulgte Besættelsestroppernes Bevæ-

gelser. Som militære Eksperter vidste de, hvor Ødelæggelsen skulde sættes ind. Oprøret var derfor ikke saa meget indstillet paa at føre en umulig Kamp mod Landets Undertrykkere, der selvfølgelig var overmægtige, som ved en storstilet Sabotage at drive dem ud af deres Stillinger.

I denne Nat skete der efter en bestemt Plan Angreb ikke alene paa Regeringscentre, men paa Telefonstationerne, elektriske Stationer, Vandværker, Baneknudepunkter og militære Depoter. Tusinder af Smaagrupper var ude og ødelagde alt, hvad de kunde overkomme af Telegraf- og Telefonlinier med tilhørende Kabler. Lastbiler blev kørt sammen paa alle vigtige Veje og ødelagte, saaledes at de spærrede for al Trafik, og blokerede Vejene, Broer blev sprængte! Overalt blev Kaos sluppet løs.

Det kostede naturligvis mange Menneskeliv, hvor Vagtposterne maatte overrumplés, og naar Raadene satte sig til Modværge. Men Befolkningen var kommet i det Raseri, der ikke længere overvejer. Livet var blevet utaaleligt. Det havde ingen Værdi længere uden som Middel til at hævne den Skam, der var overgaaet Nationen. Folket var nu kommet dertil, hvor det skulde have begyndt, da det første Gang tog disse Spørgsmaal op til Overvejelse og lod Landet nedruste.

Det blev en forfærdelig og blodig Nat. Navnlig i København var Forvirringen fuldkommen. Byen laa i Bælgmørke, og de Fremmede for rundt i Panik og søgte at genoprette Skaden. De forsigtige, der holdt sig hjemme, hørte hele Natten voldsom Skydning og Eksplosioner. Et Brandskær lagde sig paa Himlen og det var, som om den yderste Dag var kommet.

Endelig brød Morgenen frem. Endnu var alt i vild Forvirring, men ved at se de stærke Afdelinger

af røde Soldater, der patruljerede i Gaderne og ubarmhjertigt fyrede paa enhver civil Person, der viste sig, forstod man, at Modrevolutionen ikke havde sejret. Den havde kun for en Tid lammet de fremmede Troppers Sammenspil. Endnu var de stærkest.

De Allierede, der forud var underrettede om Modrevolutionen søgte at udnytte Forvirringen ved at forsøge en Landgang paa Sjælland.

Dækket af en Flaade ud for Hellebæk var det allerede lykkedes at landsætte c. 5000 Mand og et Par tusinde Mand ved Marienlyst; det saa ud, som om Foretagendet skulde lykkes, man troede, at Landsætningen af de større Styrker nu var sikret, hundredevis af Baade — fyldte med Soldater — var paa Vej mod Land fra Transportskibene og Flaaderne, da der paa en Gang fra Skovene og Bakkerne syd for Landgangsstederne brød en voldsom Artilleriild og Maskingeværild løs. Over de aabne Baade sprang Granatkardæskerne i tusindvis, og alle Baade, der ikke sank, maatte hurtigst søge tilbage til Flaaderne. Af de allerede landsatte c. 7000 Mand reddede kun nogle enkelte dygtige Svømmere sig. Ogsaa dette Sejrsbudskab kom til København, og de, der havde haabet paa Hjælpen udefra, tabte nu ganske Modet. Der fulgte en Nat, hvor Byen var aldeles lammet. Gennem Gaderne drog Patruljer fra Rædselsregeringen, der søgte efter virkelige og indbildte Fjender. En ny Bølge af vild Terror besvarede ethvert Oprørsforsøg.

DØDSDOMMEN

Nogle Uger efter, Klokken 9 om Formiddagen kom den store Overraskelse, da den første Bombe faldt i København. Den eksploderede med et mægtigt Brag paa Købmagergade, rev Kørebanen op og udsendte lange Ildstraaler, der slikkede op ad Husene uden dog at fænge.

Hvor kom den fra? Intet Luftskib var at se, heller ingen Flyvere undtagen Centralmagternes egne, der hurtigt var kommet paa Vingerne.

Snart blev man klar over, at det var nogle Batterier af Kæmpekanoner opstillede i Skaane, der dægnede Byen med Bomber . . . Brandbomber og Gasbomber.

København var hjælpeløs i den uhyre Forvirring, Oprøret havde skabt. Naar Brandbomberne faldt i et Hus, blev det uvægerligt overgivet til Luerne. Det Stof, de var fyldt med, udviklede en saa voldsom Hede, at det tændte overalt.

Brandvæsenet forsøgte at rykke ud, men Redningsarbejdet var uoverkommeligt. Naar Slukningsarbejdet blev begyndt, fejlede det ikke, at der var Folk, der skar Slangerne over. En ligefrem Selvmordermani havde grebet den dødsdømte Hovedstad. Snart drev Gasskyer over Byen og jog Folk paa Flugt.

De, der flygtede ud af Byen Nord paa, mødte forvirrede Hobe af Flygtninge, der fortalte, at Helsingør havde faaet samme Skæbne som København, og der havde staaet et Søslag i Kattegat efterfulgt

af en Landgang i Nordsjælland, som nu var lykkedes. Kronborg og Størstedelen af Helsingør var gaaet op i Flamme.

Og ligesom den stædige Kælling i Æventyret om klippet eller skaaret, var der Teoretikere fra den gamle Tid, der midt i Ulykken gav sig til at diskutere det gamle Spørgsmaal om Forsvarets Nytte. Nu var det jo brudt sammen alligevel!

Javel . . . men havde vi selv haft et Forsvar af København, saa var vi aldrig blevet angrebne, saa havde vi undgaaet hele denne forfærdelige Ødelæggelse. Overrumplingen havde aldrig kunnet finde Sted og var ikke blevet forsøgt.

Selvfølgelig garanterede et stærkt Forsvar ikke helt mod Krig; men jo stærkere det havde været, des større havde Sandsynligheden for at undgaa Krigen ogsaa været.

Og var den endelig kommet, saa havde vi sandsynligvis haft Hjælpen fra Vestmagterne i Form af en Flaade i Løbet af faa Dage. Saa er der da endelig ogsaa en himmelvid Forskel paa en Røvers Forsøg paa at holde fast paa sit Bytte, og et nationalt Forsvar af eget Land.

Her gælder, hvad Cromwell sagde til sine Soldater: Stol paa Gud og hold Krudtet tørt. Begge Betingelser skal være tilstede. Tro paa Maalet og Tillid til Midlerne.

Danmark havde lidt langt mere, end hvad Belgien led under Verdenskrigen, men medens Belgien dengang blev ombølget af Verdens Sympati, havde nu baade Fjender og tidligere Venner kun den dybeste Foragt tilovers for Danmark.

Kampene i de nærmeste Dage førte til, at Centralmagterne maatte opgive Sjælland. Hele den mandlige arbejds- og vaabendygtige Befolkning blev, saa

vidt det var muligt, drevet om Bord i Centralmagternes Transportskibe, der overførte dem til Fabrikker og Depoter i de fremmede Lande. Og de, der ingen Familie havde, var glade til; thi da Tropperne gik tilbage, ødelagde de systematisk Landet, som Tyskerne i sin Tid ødelagde store Dele af Nordfrankrig. Enhver Gaard blev sat i Brand, Jernbanelinier, Fabrikker og Oplag af alle Slags blev ødelagt. Hver By, de kom igennem, blev efterladt brændende, og da de Allierede kom i Besiddelse af Øen, var den kun en Brandtomt fyldt med Menneskevrag og Døde.

Krigen var kommet over den med den knusende Magt, der tilintetgør den Værgeløse. Thi i Krigen gælder det, at den, der vover sit Liv, har en Mulighed for at redde det, men den, der giver sig i Tilfældighedens Hænder, er fortabt.

Her kom vi til Vendepunktet i Krigen. De militære Eksperter havde faaet Ret. København var virkelig en Nøglestilling, og Angrebet rettet mod Centralmagterne gennem Østersøen bragte Tyskland til at falde fra Rusland, der drog sig tilbage i sin asiatiske Utilnærmelighed og til et af Verdenshistoriens blodigste Opgør med sine egne Magthavere.

Langt om længe kom der Fred, men bygget paa et helt andet Grundlag end den berømte Fred i Versailles. Nu talte man ikke længere om de smaa Nationers Ret. Man havde lært af Danmarks Skæbne, at de smaa Nationer rummer den frygteligste Fare for Krig, naar de ikke ved internationale Aftaler og et fornuftigt Forsvar sørger for at gøre sig stærke. Netop de smaa Nationer danner saarbare Pletter paa Verdenskortet, hvor Krigens Bacille kan æde sig ind.

Den nye Opfattelse gik i Retning af store Ver-

denssamfund, der kunde holde hinanden i Skak og sikre sig Kontrol med de militære Nøglestillinger, der er den sande Garanti for Freden.

Danmark regnede man ikke med mere. Det danske Land gik ind i det nye engelsk-skandinaviske Forbund, der blev dannet. Øerne gik til den svenske Del, og Jylland blev optaget i det nye saakaldte Angelsaksiske Forbund, der omfattede de nord- og sønderjydske Lande, Holsten, Lauenborg, Lybæk, Hamburg og Bremen til den hollandske Grænse.

Var der da ingen Røster, der hævdede sig for at bevare det gamle Rige, der en Gang „Herre var i hele Norden“. Nej! Efter den sidste Dukkert i Blod og Ulykke var Magterne mere usentimentale end nogensinde. De gjorde Danmark medskyldig — for ikke at sige ansvarlig — i Verdenskatastrofen, ganske som man vilde lægge et tungt Ansvar paa en Mand, der ikke havde Brandredskaberne i Orden, skønt han boede under et Straatag og var Nabo til Smedier, hvor der fløj Gnister fra Skorstenene.

Verden tumlede videre mod nye Opgør; thi Historie er Kamp og Handling! Men der var revet et Blad ud af Historien. Der var et Flag mindre!

Dannebrog var strøget, og Dommen over Danmark lød: Udslettet paa Grund af manglende Vilje til Selvhævdelse!

